

РЕШЕНИЕ

гр. Пловдив

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПЛОВДИВ, XV СЪСТАВ, в публично заседание на
тринадесети ноември през две хиляди двадесет и пета година в следния
състав:

Председател: Тоско Ангелов

при участието на секретаря Розалия Н. Тодорова
като разгледа докладваното от Тоско Ангелов Гражданско дело №
20225300101571 по описа за 2022 година

Ищецът „НАТ 2004“ООД подава искова молба срещу Димитър Йорданов Куманов, Митко Димитров Стойчев, Любомир Иванов Томов, Емануела Христова Караманова, Лиляна Трифонова Петрова и Антон Илиев Гълъбов, с която са предявени искове по чл. 45 ЗЗД.

Посочва, че упражнява дейност чрез малка водноелектрическа централа Кадиево (МВЕЦ Кадиево), изградена и редовно въведена в експлоатация през март 2015 година. Ищецът твърди, че електроцентралата е изградена при спазване на всички законови процедури и в съответствие с всички изисквания, включително и екологични. Твърди, че за изграждането и функционирането на Централата е изтеглен кредит. Посочва, че за да може да бъде отпуснат такъв кредит и да се изпълняват условията по него, дружеството трябва да отговаря на редица изисквания. Едно от тях било репутацията. Влошаването на репутацията била не само негативна предпоставка за самото кредитиране на дружеството, но и за предоговаряне на условията по кредит, изразяващи се най-вече в промяна на лихвения процент прилаган по кредита в посока увеличение, поради завишения кредитен риск в резултат на влошена репутация, както и на срока, за който кредитът е отпуснат първоначално, чрез неговото съкращаване или по-лошо, обявяването от банката на кредита за предсрочно изискуем. Ищцовото дружество посочва, че през 2019 година срещу МВЕЦ Кадиево ответниците: Димитър Куманов от сдружение „Балканка“, Емануела Караманова и Любомир Томов от сдружение „Живот за Брестовица“, а така също и Лиляна Петрова, кмет на с. Кадиево и Митко Стойчев, гл. експ. при областен управител - Пловдив и Антон Гълъбов гл.

инж. на ВиК – Пловдив са започнали масивна кампания, чиято цел е била да убеди институциите и обществеността в община Родопи, област Пловдив, както и държавните органи в Република България, че дейността на електроцентралата е причина за влошаване на качеството на водата село Брестовица. Внушавало се е чрез медиите и социалните мрежи, че нивото на манган в питейната вода се е повишило, представляващо риск за здравето на хората. Ищецът твърди, че това внушение е предизвикало повишаване нивото на стрес у хората, както и е създадо настроения срещу дейността на електроцентралата, вследствие на които дейността на дружеството е била подложена на множество проверки от всякакви държавни институции: РИОСВ, „Басейнова дирекция“ - Пловдив, ДИСК.

Ищецът твърди, че при изграждането на електроцентралата са спазени всички законови изисквания и стандарти за качество, но предвид агресивната кампания, ищцовото дружество е организирано самостоятелна и независима професионална проверка, на стойност общо 6 000, лева, /по 1 200,00 лева за всеки от експертите: инж. Вероника Караджова, инж. Камен Богданов, инж. Валентина Гюрова, инж. Даниела Бакларова-Петрова, инж. Лиляна Карафезиева, която установила, че експонираният проблем с мангана във водата не е заради дейността на електроцентралата, а е съществувал много години преди започване на изграждането на „МВЕЦ Кадиево“. Въпреки резултата от проверката натискът срещу ищцовото дружество продължил и нанесъл негативни въздействия върху неговата репутация. Влошил се работният климат и среда в самата електроцентрала, голяма част от служителите на МВЕЦ усещали обществен натиск и агресията на посланията, и това ги карало да се чувстват неприятно, вследствие на което намаляла личната им мотивация и което повлияло на положението на дружеството. Ищцовото дружество твърди, че предвид мащабите на агресивната кампания и опасността относно кредитната репутация, а от там и за финансовото състояние на дружеството, се наложило да потърси професионална помощ- PR агенция: „О ТРИ ПИ АР“ ООД, чиято стойност на услугите била по 6000,00 лева на месец без ДДС, или 7200.00 лева с ДДС. Ищецът твърди, че до настоящия момент са заплатени услуги по 4 бр. фактури на обща стойност 22 200 лева. Наред с изложеното във връзка с многобройните проверки и срещи, които са се наложили да се осъществят, управителят на търговското дружество е направил многократни пътувания, от които са следвали разходи за гориво и командировъчни на стойност 6 479.88 лева. Според ищцовото дружество осъщественото от ответниците непозволено увреждане се изразява в уронване на репутацията на „НАТ 2004“ ООД и повишаване на риска пред обслужващата го банка; в създаване на стрес сред хората и фокусирането на този стрес върху дейността на МВЕЦ Кадиево, постоянни сигнали до институциите, изискващи от последните да се съобразят с посланията и

манипулациите на ответниците, а не с фактите и нормите. Ищовото дружество посочва, че претърпените от него имуществени вреди са както следва: изготвяне на професионални експертни становища -5 бр. на обща стойност 6 000,00 лева; услуги на ПР агенция за периода февруари-юни 2022 година на стойност 22 200,00 лева, разходи за гориво и командировъчни във връзка с проверките на стойност 6 479.88 лева, или общо имуществени вреди на стойност 34 679.88 лева, за която стойност формулира искане ответниците да бъдат осъдени солидарно да му я заплатят, ведно със законната лихва до окончателното ѝ изплащане.

По отношение на исковата молба няколкократно са давни указания за конкретизация в хода на производството на основание чл. 129, ал. 4 ГПК. Макар да се посочват отделни действия на някои от ответниците, нередностите не са отстранени в пълнота, като оставят неизяснени конкретните факти, на които ищецът се позовава, за да обонове отговорността им.

Поради това бяха дадени нови указания на основание чл. 129, ал. 4 ГПК, като с молби от 28.06.2024 г., 10.07.2024 г. и 02.08.2024 г. указанията бяха изпълнение по отношение на Димитър Йорданов Куманов, Митко Димитров Стойчев, Любомир Иванов Томов, Емануела Христова Караманова и Антон Илиев Гълъбов. За всеки от тях бяха посочени конкретни изявления, разпространени от различни медии, които ищцът намира за противоправно поведение.

По отношение на Лиляна Трифонова Петрова указанията не бяха изпълнени и с определение исковата молба спрямо нея бе върната на основание чл. 129, ал. 3 ГПК.

В срока по чл.131 ГПК са депозираны отговори на исковата молба.

Ответникът Димитър Куманов посочва, че всичките му изявления пред медиите са основани на официален доклад, изготвен от най-добрите специалисти у нас от БАН и МГУ, в който било доказано, че отравянето на питейния водоизточник на Брестовица се дължи на ВЕЦ-а на ищеца. За този доклад всички ответници научили от медиите и от официалните изявления на висши държавни служители, сред които министри и депутати, включително и в парламента. Сигналят на Димитър Куманов до РИОСВ Пловдив и БДИБР бил базиран на посочения доклад и произтичал от задълженията на ответника като член на сдружение в обществена полза за опазване на природата.

Ответниците Митко Стойчев, Антон Гълъбов и Любомир Томов, излагат съображения за процесуалната недопустимост, евентуално неоснователност на исковата претенция.

Ответницата Емануела Христова Караманова взема становище за неоснователност на предяените икове.

Съдът, след като обсъди събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

На първо място следва да се посочи, че след указания от о.с.з. ищецът с няколко молби уточнява конкретните действия- изявления на ответниците, с които намира, че е нанесена вредата. Само тези техни изявления са конкретизирани и само по отношения на тях може да се направи преценка дали представляват противоправно поведение.

За ответника Димитър Куманов е посочено изявление във Fakti.bg от 08.10.2021 г. със следното съдържание: „На р. Въча, ВЕЦ Кадиево, с доклад от БАН е доказано, че ВЕЦ-ът е причинител за замърсяване на питейните им кладенци с манган“. Следващото изявление е направено пред БНР от 25.08.2021 г. като гласи „На нашия протест имаше хора, които протестираха по река Въча, където един ВЕЦ направиха „Кадиево“. Дойдоха хората от село Брестовица, тоя ВЕЦ, доказано с доклад на БАН, отрови питейните кладенци на Брестовица“

В останалата част от изявленията, посочени от ищеца, ответникът е отправял критики към нормативната рамка и процедурите за изграждане на ВЕЦ и не могат да се възприемат като критика насочена пряко към дружеството и управляваната от него централа.

За ответника Антон Гълъбов е посочено негово изявление пред Dir.bg от 04.03.2020 г. съгласно което „Причината за наднорменото съдържание на манган, по наши предположения е изграденото водно огледало близо до село Кадиево. То представлява част от малка ВЕЦ, което е променило водния поток на подпочвените води.“ Дадена е и препоръка хората да не консумират водата до изграждането на пречиствателна станция. Това изявление на ответника е възпроизведено в публикации на други електронни медии, посочени от ищеца, а именно Marica.bg от 15.07.2020 г. и Pik.bg от 05.03.2020 г.

Друго посочено от ищеца изявление на ответника Гълъбов е пред trafficnews.bg от 27.11.2020 г. В тази статия се посочва „Както вече ви съобщихме хидрогеоложкото проучване бе възложено от междуведомствена комисия, след като се появиха опасения, че наличието на манган по водопроводната система на село Брестовица се дължи на близостта на водното огледало на ВЕЦ Кадиево. В момента то достига в близост до вододайната зона. Липсата на отток от него е предпоставка за образуването на манган и проникването му в питейната вода.“

Изявленията на Любомир Томов и Емануела Караманова, които се твърди да са довели до нанасянето на имуществени вреди за ищеца са от две телевизионни интервюта в телевизия „7/8“. При свое участие на 09.02.2021 Любомир Томов е

направили следните изявления:

“Проблемът се задълбочи преди две години с построяването на един мини ВЕЦ, който се намира в коритото на река Въча. Със създаването на водното огледало, за да може този мини ВЕЦ да има капацитет вода да работи, се заблати един голям терен, който по първоначален проект и това което е направено, по информация която имаме, са доста завишени и т.н. Заблатява се целия терен на водоемната зона, не само на Брестовица, но и на съседното село, което е Кадиево. Те ще го имат същия проблем само след няколко месеца и при тях, ако вече го нямат. От там нататък, нашите водоизточници се замърсяват и в течение на две години, водата е, тръбопреносната система и сондажите са замърсени до такава степен, че налепналият манган, който е по тръбопреносната мрежа по думите на ВИК специалистите.”

“Това е реката, заблатеното нещо, езерото образувано по този начин, стига до територията на две общини, което не е съгласувано с областна управа Пловдив.”

“Решението за удължаването и т.н. е взето в община Родопи, по времето, когато са се издавали строителните разрешения. Това нещо е подписано от Пламен Спасов от ГЕРБ е, но той едва ли е запознат с последствията и тези неща, които се случват и които са се случили с това нещо, защото това е работа на главния архитект и специалистите, които според мен са в общината. И след като държавата е дала разрешително за този МВЕЦ да се създаде, да се изгради и т.н., не ми е ясно тея специалисти, които са си дали становището, че това нещо може да стане, дали са правили изобщо анализ за оказване в околната среда и т.н. какви ще бъдат резултатите ”

“Това според мен е геноцид на едно четирихилядно, над четирихиляди, населено място, това са български граждани, които живеят тука. Не знам защо до тоя момент прокуратурата не се е сезирала, защото това е убийство върху населението, манганът е достатъчно отровен в по-големите количества”

От същата дата Емануела Караманова е направила изявления за това, че: “Никой не си е направил труда да направи една оценка за околната среда. Никой междувременно, откакто функционира този ВЕЦ, от всичките институции, които на местно ниво функционират, не е направил проверка, не е наложил някакъв акт, не е предизвикал спиране на ВЕЦ-а или ревизия на работата му.”

В следващо свое телевизионно участие 24.09.2021 ответникът Любомир Томов е направил следните изявления:

“Това езеро, което е образувано в коритото на Въча, с построяването на мини ВЕЦ-а, министерството на околната среда и водите най-накрая се е помръднало полекичка и е възложило на собственика на мини ВЕЦ-а, фирма “НАТ”, господин

Тасев да почисти това, което замърсява водата. Само че такива действия няма предприети все още. Нито за почистване на това съоръжение, което е негово, нито за заблацияването на този горе долу километър участък, в следствие от неговите действия. Експертните комисии, които ги назначиха и от ВИК и други независими източници, излезнаха с официални доклади и се установи, че повърхностния манган е именно от това блато, което е направено. Той влиза от гнилостните процеси на дървесината и листните маси и замърсява първия и втория водоносен хоризонт. Цялото поречие на реката е превърнато в блато, нищо че е Натура 2000, никой не го интересува това нещо. Продължаваме да работим по старите неща, важно е да върви бизнесът на някой, всичко се negliжира, а живота на хората остава пак настрана.“

“Ами не знам как ще стане с разкарването на тоя мини ВЕЦ, аз съм подготвил тук едни документи, бях ги изпратил в Народното събрание, не знам дали са стигнали до вас. ”

“За жалост, тоя мини ВЕЦ е един от четирите, който е що годе редовен. Тоест е с изрядни документи. И по принцип, това което липсва от цялата документация, която е направена е доклад по ОВОС. Той го няма, за оказване на околната среда. Там е подписано с някакви протоколи, това са документите, всичките разрешителни, те са подготвени. ”

“ВЕЦ-а си работи, пък нас ни тровят. Стигаме до там, че когато искаме да се поправят тези грешки, които са причинени, ние отново ставаме виновни. ”

За ответника Митко Стойчев са посочени две статии, в които са пресъздадени негови изявления. В ВТА.bg от 25.08.2020 г. за това, че „Според гл. експерт в областна администрация Митко Стойчев, реалното изпълнение на мини ВЕЦ-а край с. Кадиево, който е построен през 2015 г., не отговаря на екологичната оценка и одобрените проекти решения, *тъй като* реално водното огледало продължава километър нагоре след моста на Кадиево.“

„Проверката е част от действията предприети за установяване причината за влошеното качество на питейната вода на село Брестовица и дали наличието на манган е свързано с покачване на нивото на реката при помпените станции на ВЕЦ-а, където се е образувало заблацияване и гниене, се посочва още в съобщението.“

В друга електронна медия-Politics.bg от 25.08.2020 г. е публикувана статия, с която отново е направено позоваване на изявления на ответника в следния смисъл: „Според главния експерт в областна администрация Митко Стойчев, изпълнението на мини ВЕЦ-а край Кадиево не отговаря на екологичната оценка и одобрените проектни решения.“

Това са всички изявления, на които се позовава ищецът след дадените му

указания за конкретизация на обстоятелствата и само по отношение на тях следва да бъде извършена преценка за това дали са довели до нанасянето на вреди за дружеството.

Между страните няма спор, а и от приложените по делото документи се установява констатирано от началото на 2020 г. влошаване на качеството на питейната вода на село Брестовица с наднормено съдържание на манган.

Така възникналият проблем получава широк медиен отзвук и ангажира вниманието на редица държавни и местни институции. Във връзка с него е назначена комисия от специалисти от областен управител на област Пловдив, в която е включен и ответникът инж. Митко Стойчев. Съгласно съставения от тях в кръга на възложената им задача протокол от 25.08.2020 г. (лист 443) комисията счита, че хидроложките промени в реката са настъпили в резултат на изграждането на МВЕЦ Кадиево, като водната площ (водно огледало), образувана след преграждането на водното течение била значително по-голяма от тази в изготвения и одобрен ПУП, като на десния бряг били разположени водоизточниците на село Брестовица. Направено е заключение за извършване на проверка за съответствие на параметрите на издадените разрешения със съществуващото състояние и на проверка за установяване на съответствието между реалните параметри на завирения участък, съобразно изготвения проект и одобрения ПУП.

При последваща проверка от 05.01.2022 г. комисията е дала предписания да се задължи собственикът на съоръжението да извърши необходимото почистване на растителността, попадаща в прилежащата територия на създадения изкуствен воден обект.

Основните източници на информация за извършените действия са „Изследване на генезиса и характера на настъпилите промени в качеството на добиваните подземни води от кладенците на ПС „Брестовица-Кадиево, изготвено по възлгане на ВиК ЕООД Пловдив“ и следващото го по време „Становище относно качеството на подаваната вода от ВиК ЕАД Пловдив за питейно-битовите нужди на село Брестовица, община Родопи“, изготвен по искане на кмета на Община Родопи от БАН, Институт за изследване на климата, атмосферата и водите.

В първия документ е посочено, че водоземният участък е трайно замърсен с манган от началото на 2020 г., като причина за това се определя анаеробната минерализация на дънните органични утайки в изкуственото езеро (наричано в записките и „Блато“), които при своята минерализация отделят разтворим във водата манган- т.8.1. Със същото изследване са дадени няколко предложения за мерки ограничаващи замърсяване, включително осигуряване на движение на повърхностните води на „блатото“ срещу водоземния участък и елиминиране на влиянието на

„Изкуственото езеро“. Експертите посочват, че последната мярка е деликатна, защото е в конфликт с реализирането на проекта за МВЕЦ. За реализацията на това инвестиционно предложение били проведени съгласувани процедури, *които не им били представени*, въпреки поискването им за преглеждане и преценка по отношение дали е било бъдещо възможно влияние на работата на съществуващите водоизточници. За елиминирането на това влияние е предложено снижаване на водния строеж в изкуственото езеро до такова ниво, каквото е било преди завиряването, което щяло да се отрази на производителността на електрическа енергия.

В становището на БАН е посочено (т.4), че според експерти от БАН и експлоатацията, причината за появата на манган в питейните кладенци на село Брестовица е изграждането на МВЕЦ Кадиево и последващото замърсяване на санитарно-охранителните зони. От представените разрешителни и заповеди на обекта било видно, че отговорните институции не били предвидили негативното влияние върху околната среда. Посочено е, че е взето решение да не се извършва ОВОС, защото не се очаквало отрицателно въздействие върху компонентите на околната среда. Като действително състояние в доклада е посочено, че създаденото водно огледало е значително по-голямо от разрешеното, както и залетите площи. Това водело до редица отрицателни въздействия спрямо околната среда (видимо заблатяване), вкл. и на природните местообитания, поради влошаване на качествените показатели на водта в р. Въча. В становището е записано още, че няма изработена ОВОС и няма изследване на влиянието на МВЕЦ Кадиево на подземните води в хидравличната връзка с водния строеж на реката.

В Решение № 104 от 14.07.2022 г. на ВКС по гр. д. № 2722/2021 г., III г. о. е разяснено, че в чл. 39 – 41 от Конституцията на Република България и в чл. 10 от Конвенцията за защита правата на човека и основаните свободи е прогласено правото на всеки да изразява и разпространява мнение и да търси, получава и разпространява информация. Разпоредбата на чл. 10, т. 1 КЗПЧОС прокламира свободата на изразяването на мнения, включително разпространяването на информация и идеи без намеса на държавните власти. Нормата не дава право да се разпространяват неверни факти, нито да се засяга достойнството на други лица, а осигурява свободната оценка на фактите и възможността тя да се отстоява. Рамките, до които се простира прогласената свобода, се определят от възможността да бъдат засегнати неоправдано честта и достойнството на гражданите.

Правата, установени в чл. 39 – 41 от Конституцията на Република България и в чл. 10 от Конвенцията за защита правата на човека и основаните свободи не са абсолютни и неограничени. Съдържанието им не включва възможност за разпространяване на клевети, нито отпращане на обиди. Упражняването им не може да

накърнява репутацията, доброто име, честта и достойнството на друго, свързано е с редица отговорности и е допустимо да бъде обусловено от предвидени в закона, с цел защита правата и доброто име на другите, ограничения и санкции. Нарушаването на посочените граници и разпространяването на невярна информация с опозоряващ характер, както и на обидни квалификации, поражда деликтна отговорност по чл. 45 или чл. 49 ЗЗД и задължение за обезщетяване на злепоставеното лице. В този смисъл Решение № 460 от 16.07.2025 г. на ВКС по гр. д. № 5021/2023 г., I г. о.

Във всеки случай следва да се прави ясно разграничение между обидни и клеветнически твърдения, които са в обсега на предвидените с чл. 39-41 КРБ ограничения, и оценъчните изявления, които са извън този обсег. Когато не се касае за превратно упражняване на правото по чл. 39, ал. 1 КРБ и свободата на мнение не е използвана, за да се увреди доброто име на друго, твърдения и оценки чрез печатно произведение могат да се разпространяват свободно. Не е противоправно поведението при изказани мнения с негативна оценка, пряко или косвено засягащи конкретно лице, когато името му се коментира или се предполага във връзка с обществен въпрос, свързан с неговия пост, дейност или занятие. В този смисъл Решение № 73 от 5.02.2024 г. на ВКС по гр. д. № 679/2023 г., II г. о.

В контекста на казаното, противоправно би се явило поведението на ответниците, ако пред посочените в исковата молба (уточненията) медии, са направили изявления конкретно засягащи ищците посредством клеветнически твърдения за неверни и позорящи факти.

Съществено е доколко конкретното изразяване на факти, мнение и критика е обществено значимо и необходимо, дали то се използва целенасочено за накърняване на правата и доброто име на друго. В настоящия случай от събраните по делото доказателства не се установяват твърденията на ищеца, че ответниците са предприели действия с цел умишлено да убедят обществеността и институциите в това, че дейността на стопанисваната от него МВЕЦ Кадиево е причина за замърсяването на питейната вода на село Брестовица. Изявленията на ответниците са правени в различно време, някои в периоди разминаващи се с повече от 1 година, като няма никакви конкретни данни за предварителен сговор и синхронизиране на действията. Всички изказвания са направени от ответниците във връзка със заемащото от тях служебно положение и са свързани с работата по разрешаването на възникналия в началото на 2020 г. проблем със замърсяването на питейната вода на село Брестовица. От приложените по делото протоколи и писма е видно, че този въпрос е с голяма обществена значимост, придобил е широка публичност и се характеризира с висок обществен интерес. За разрешаването на проблема са ангажирани силите на държавни органи и местни лица, като Министерство на околната среда и водите, Областен

управител, ВиК ЕООД Пловдив и множество специалисти.

Горните изводи сами по себе си не изключват възможността за противоправно поведение, тъй като действията- направените изявления, на всеки от ответниците трябва да бъдат изследвани за това дали съдържат клеветнически или обидни твърдения. В съответствие и изложеното до момента, противоправно би било такова поведение на ответниците (бе значение дали е синхронизирано или самостоятелно), с което пред посочените медии, са направили изявления конкретно засягащи дружеството ищец посредством клеветнически твърдения за неверни и позорящи факти.

Изявленията на Димитър Куманов не представляват изнасяне на неверни факти. В тях ответникът изрично се позовава на изготвен „доклад на БАН“ и те представляват изказване на мнение по отношение на въпроса за замърсената с манган питейна вода на село Брестовица. Това дали с посочения „доклад на БАН“, с наименование „Изследване на генезиса и характера на настъпилите промени в качеството на добиваните подземни води от кладенците на ПС „Брестовица-Кадиево“ за нуждите на ВиК ЕООД Пловдив“ в действителност се установява, че стопанисваната от дружеството МВЕЦ е довела до замърсяването, не може да бъде проверяван, защото представлява мнение, оценка на фактите, изложени в доклада. Мненията и оценките от своя страна не подлежат на проверка за вярност, тъй като не представляват конкретни факти от обективната действителност. Поради това те не могат да ангажират отговорността на ответника, след като са изградени върху фактическа база- посочените по-горе изследвания. В този смисъл Решение № 85 от 23.03.2012 г. по гр. д. № 1486/2011 г., ГК, IV ГО, на ВКС; Решение № 86 от 29. 012010 г. по гр. д. № 92/2009 г., ГК, II ГО; Решение № 62 от 06.03.2012 г. по гр. д. № 1376/2011 г., ГК, IV ГО на ВКС.

Изявленията на ответника Антон Гълъбов също не представляват противоправно деяние, защото отново представляват изказване на мнение. В тях отново липсват конкретни факти, а изрично се подчертава, че са направени „предположения“ и че са се появили „опасения“ относно произхода на манган във водопроводната система на село Брестовица, като е възложена допълнителна проверка. Фактите, които се изнасят с тези изявления са за наличието на манган във водата и за възлагането на допълнително проучване, а те са верни.

Тук следва да се отбележи, че посочените предположения се подкрепят и от заключението на междуведомствената комисия назначена от Областния управител, която е предписала извършването на конкретни проверки за изясняване на възникналото замърсяване. Ето защо има достатъчно данни подкрепящи изявленията на този ответник към релевантния момент и те не могат да се определят като клеветнически твърдения за неверни и позорящи факти

Изявленията на Любомир Томов, направени в предаването "Судио Хъ" по Телевизия 7/8 представляват в по-голямата си част критична оценка на общественозначими събития, в които участва и дружеството ищец. Те представляват общи разсъждения при обсъждането на въпроса относно наличието на наднормено количество манган във водоизточниците на село Брестовица, мнения и предположения. С това ответникът е изразил своята позиция относно проблем с широко обществено обсъждане, без да се сочат факти от обективната действителност или конкретни действия на дружеството ищец. Всички негови изявления представляват коментар на възникналия проблем и не могат да бъдат квалифицирани като клеветнически или обидни. Освен това изложените мнения се подкрепят от извършваните към онзи момент проверки в лицето на назначена междуведомствена комисия.

Конкретно може да се посочи, че в първия абзац от процесните изявления на ответника се изнасят данни за заблאתяване и завишени количества, съобразно проекта. Тази изявления са подкрепени с представени по делото документи- двата доклада за произхода на проблема и протоколите от проверките на между ведомствената комисия. Последното изречение съдържа обобщение за наличието на замърсяване, но не е пряко свързано с ищеца като причинител. В действителност в първото изречение ответникът Томов заявява, че проблемът (замърсяването с манган) се е задълбочил с построяването на мини ВЕЦ, но изявлението му представлява изразяване на мнение.

Вторият абзац представлява неясно изявление, което самостоятелно, както е представено от ищеца, не съдържа някаква конкретна невярна информация за дружеството.

Третият абзац не е свързан конкретно с ищеца, а представлява критика към институциите, поради липсата на екологична оценка. Доколкото по делото се установява, че такава в действителност не е била изготвена за проекта, не може да се приеме, че с изказванията си ответникът Томов е изнесъл невярна и злепоставяща ищеца информация.

Същото се отнася и до четвъртия абзац от процесните изявления. Използваният термин „геноцид“ представлява мнение за създалата се ситуация със замърсяването на водата на селото в продължение на година и половина към времето на извършването му, а в останалата си част е свързано с критика към държавен орган. С това изявления отново не се излагат никакви опозоряващи или неверни факти за ищцово дружество и стопанисваната от него МВЕЦ.

Следващите изявления на отвентика Томов от 24.09.2021 г. са свързани с възлагането на ищеца да почисти речното корито, възпроизвеждане на съдържание на

доклади относно произходът на проблема и отново във връзка с липсата на оценка за въздействие върху околната среда. Тези факти се установяват от приложените по делото доказателства, като на ищеца в действителност е предписано да почисти растителността, становището относно генезиса на проблема посочва анаеробната минерализацията на дънни органични утайки в изкуственото езеро, като причинител на замърсяването и липсва ОВОС за МВЕЦ.

В обобщение следва да се посочи, че частите от изявленията на ответника Томов, които включват предоставяне на конкретни факти са верни, доколкото останалите представени по делото документи ги подкрепят, а в останалите си части представляват общи съждения, умозаклучения, мнения и предположения, касаещи работата на МВЕЦ, поради което не може да бъде преценявано дали същите са верни или неверни.

Последното важи и за изявлението на Емануела Караманова, в което тя посочва, че липсва оценка за въздействието на околната среда, обстоятелство, което се установява от приложените по делото доказателства, поради което не представлява невярна информация. В останалата си част изявленията представляват критика към Държавата и нейните институции поради пасивно отношение към работата на електроцентралата и липсата на извършени проверки. Посочените в края на процесното изявления варианти за резултати от едни евентуални проверки, представляват изказване на лично мнение, но използвания съюз „или“ показва, че тази преценка е предоставена на конкретните правоприлагащи органи.

По отношение на Митко Стойчев са посочени две изявления, които не представляват цитати, а препредадени негови изявления. В тази насока след проверка на съдържанието на двете статии на посочените от ищеца интернет страници, не се установява какво е било точното изявление на ответника, което е възпроизведено по посочения в уточнението начин. Поради това в този случай не може да се направи извод за това, че посоченото изявление принадлежи на ответника именно с това съдържание и че той следва да отговаря за него.

Дори да се приеме, че изявлението е предадено точно, то не представлява неправомерно поведение. Изказването за несъответствие на МВЕЦ с екологичната оценка и одобрените проектни решения има изцяло оценъчен характер и е свързано с извършената по същото време проверка на междуведомствена комисия, назначена по Закона за водите от областния управител. Оценката е направена с оглед констатирано от комисията заливане на имоти извън водното огледало в непосредствена близост до водоизточниците на село Брестовица. Съгласно протокола, при проверката е констатирано, че водното огледало е с по-голяма площ от тази на предвидените за него имоти, блатна растителност и гнилостни процеси, в близост до водоизточниците на

село Брестовица. При това положение следва да се приеме, че към онзи момент даденото мнение е изградено върху достатъчна покреляща го фактическа база.

Освен това, посочената от ищеца фраза, доколкото авторството ѝ може да бъде приписано на ответника, е възпроизведена в статии от 25.08.2020 г., на която дата е бил съставен самият протокол на маждуведомствената комисия и представлява по своята същност действие по информиране на обществеността за резултатите от извършената проверка. Предвид широкото медийно отразяване на проблема и засиленият интерес към него, не може да се приеме, че предоставянето на тази информация от служител на държавната администрация представлява неправомерно поведение.

С оглед на изложеното до момента, съдът намира, че не се установява неправомерно поведение на някой от ответниците, което е една от предпоставките за уважаването на иска.

На следващо място за пълнота следва да се посочи, че не се установява и наличието на причинна връзка между действията на ответниците и посочените от ищеца вреди- разходи за транспорт и командировъчни, за ПР агенция и за частни изследвания.

Всички посочени разходи не са пряко свързани с действията на ответниците, а са реакция на започналите проверки и изследвания от държавни и местни институции за разрешаването на проблема. Следва да се отбележи, че процесната хипотеза не представлява преувеличен проблем, ескалирал от медийни изяви на ответниците. Замърсяването на водата на село Брестовица е надлежно констатирано, направило е невъзможно ползването ѝ за питейни нужди и отговорните държавни институции е следвало да предприемат съответни на техните компетентности мерки за разрешаването му. Това, че обект на дружеството ищец е бил сред проверяваните евентуални причинители на замърсяването не се утвърждава да е предизвикано от поведението на ответниците. Следва да се има предвид, че всеки гражданин е свободен да изказва мнение за създалата се ситуация и да изисква от представителите на местната и държавна власт да предприемат мерки съобразно своята компетентност. По този въпрос е налице практика на ВКС в Решения № 1347 от 18.12.2008 г. по гр. д. № 5006/2007 г. на II ГО, Решение № 758 от 11.02.2011 г. по гр. д. № 1243/2009 г. на IV ГО на ВКС и Решение № 245 от 05.11.2014 г. по гр. д. № 1734/2014 г. на III ГО на ВКС. В тези решения е прието, че искането за защита, отправено към държавен орган, е израз на установено в Конституцията на Република България право, поради което е правомерна дейност. Гражданинът е добросъвестен и когато посочените от него обстоятелства не бъдат установени. Злоупотреба с право /противоправно поведение/ е налице, когато искането не е отправено с цел да бъдат взети необходимите мерки от

страна на държавния орган, а когато молителят знае, че обстоятелствата са неверни, но подава искането си, за да навреди другиму, или за да накърни друг обществен интерес. В настоящия случай такова поведение на ответниците не се доказва.

Относно разходите за транспорт няма конкретни данни за тяхната промяна в счетоводството на дружеството. Има изявления на свидетел, служител на ищеца, за няколкократно увеличение, но показанията му не са достатъчни, за да установят при условията на пълно и главно доказване промяната, а още по-малко връзката с изявленията на ответниците. Липсват и конкретни писмени доказателства за документалната обосновка на пътуванията- заповеди за командироване, отчети за дейност и други. Представени са фактури за разходи, но съдържащата се в тях информация не е достатъчна, тъй като е записано единствено „Услуги“.

Същото се отнася и за разходите за „ПР“ агенция, направени от ищеца. Самите разходи не обосновават своята необходимост от изявленията на ответниците, доколкото няма събрани конкретни доказателства, каква е била репутацията на дружеството преди тяхното отправяне и как тя се е променила след това. В тази насока бяха събрани гласни доказателства във връзка с кредитирането на юридическото лице, но и двамата свидетели не предоставят никакви данни кредитният рейтинг на ищеца да е пострадал от възникналия проблем със замърсяването. Няма конкретни данни медийните изявления да са повлияли и на работата на дружеството, което е свързана с производство на ел. енергия. Не се установява и как самият сключен договор се е отразил върху дейността и репутацията дружеството и какви конкретни действия са били предприети по него. Приложените по делото разпечатки от интернет страницата на ПР агенцията удостоверяват видовете предоставяните услуги, но не и кои от тях реално са били извършвани и с какви действия на ответниците са свързани.

На последно място не се установява причинна връзка и по отношение на разходите за частни експертизи. От събраните доказателства не се установява конкретна необходимост от възлгането на такива.

При това положение разходите не могат да бъдат свързани като закономерна последица от действията на ответниците.

Представеното от ищите постановление за прекратяване на наказателно производство, образувано за изясняване на възникналия проблем със замърсяването с манган няма пряко отношение към предявените искове. В случая няма влязла в сила присъда на наказателния съд, съгласно [чл. 300 ГПК](#) и затова постановлението е правно ирелевантно. То не обвързва гражданския съд. Само постановената влязла в сила присъда на наказателния съд е задължителна за гражданския съд относно посоченото в [чл. 300 ГПК](#). Постановлението на прокуратурата за прекратяване на наказателното

производство няма сила на пресъдено нещо и от факта, че няма основания за наказателно преследване, не следва извод за неправилност или незаконосъобразност на действията на ответниците. В този смисъл Решение № 1441/2.12.2008 по гр. д. 6245/2007 ВКС V г. о.; Решение № 101 от 22.04.2015 г. на ВКС по гр. д. № 6111/2014 г., III г. о.

Ето защо, като недоказани предявените иски следва да бъдат отхвърлени.

Относно разноските:

При този изход на спора и на основание чл. 78, ал. 3 ГПК в полза на ответниците следва да бъдат присъдени направените от тях разноски. По отношение на Емануела Караманова следва да се приди сумата от 1500 лева, защото не се установява плащане в по-голям размер.

По изложените съображения, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявените от „НАТ 2004“ ООД, ЕИК 120555163 **срещу** Димитър Йорданов Куманов, с адрес: гр. София ж.к. Стрелбище, бл. 8, вх. Д, ап. 87, Митко Димитров Стойчев, ЕГН 6104304644, Любомир Йорданов Томов, ЕГН 6704024645, Емануела Христова Караманова, ЕГН 6506284536 и Антон Илиев Гълъбов, ЕГН 6304144646, **искове за ОСЪЖДАНЕ на** Димитър Йорданов Куманов, Митко Димитров Стойчев, Любомир Йорданов Томов, Емануела Христова Караманова, Антон Илиев Гълъбов, **да заплатят солидарно на „НАТ 2004“ ООД, сумата от 17 731.54 евро (равняващи се на 34 679.88 лева)** – обезщетение за причинени имуществени вреди, изразяващи се в разходи за изготвяне на експертни становища, за услуги на PR агенция за периода февруари-юни 2022 г., за гориво и командировъчни във връзка с публични изявления на ответниците, отразени на 04.03.2020 г., 15.07.2020 г. 27.11.2020 г. 05.03.2020 г., 08.10.2021 г. 25.08.2021 г. 09.02.2021 г. 24.09.2021 г. и 25.08.2020 г.

ОСЪЖДА „НАТ 2004“ ООД, ЕИК 120555163, **да заплати на** Димитър Йорданов Куманов, с адрес: гр. София ж.к. Стрелбище, бл. 8, вх. Д, ап. 87, **сумата от 1815.09 евро (равняващи се на 3550.00 лева)**- разноски по делото.

ОСЪЖДА „НАТ 2004“ ООД, ЕИК 120555163, **да заплати на** Митко Димитров Стойчев, ЕГН 6104304644, **сумата от 981.68 евро (равняващи се на 1920.00 лева)**- разноски по делото.

ОСЪЖДА „НАТ 2004“ ООД, ЕИК 120555163, **да заплати на** Любомир Йорданов Томов, ЕГН 6704024645, **сумата от 981.68 евро (равняващи се на 1920.00 лева)**- разноски по делото.

ОСЪЖДА „НАТ 2004“ ООД, ЕИК 120555163, да заплати на Емануела Христова Караманова, ЕГН 6506284536, сумата от **766.94 евро (равняващи се на 1500.00 лева)**- разноси по делото.

ОСЪЖДА „НАТ 2004“ ООД, ЕИК 120555163, да заплати на Антон Илиев Гълъбов, ЕГН 6304144646, сумата от **981.68 евро (равняващи се на 1920.00 лева)**- разноси по делото.

Решението подлежи на обжалване пред Апелативен съд- Пловдив в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Окръжен съд – Пловдив: _____